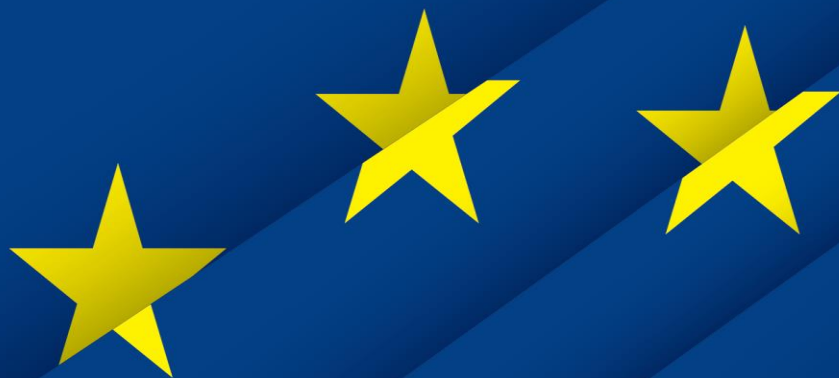

Електроний бюлетень №. 3 / 2021

Ця публікація представлена за підтримки Європейського Союзу. За зміст даної публікації несе власну відповідальність Спільний Технічний Секретаріат і вона ні в якому разі не може сприйматися як офіційна позиція Європейського Союзу або структур управління Спільної Операційної Програми Румунія-Україна 2014- 2020.

ЗМІСТ

Ст. / 2

[Що далі?
INTERREG
NEXT](#)

Ст. / 3

[Заходи Програми:
День Європейського
Співробітництва](#)

Ст. / 5

[Історія проєкту:
Вокальний
фестиваль в Кілії](#)

Ст. / 7

[Історія проєкту:
Професійне
навчання STEM](#)

Ст. / 9

[Історія проєкту:
Профілактика –
це найкраще
лікування](#)

Ст. / 11

[Святкові
вітання
Співпраця в
період свят](#)

Що далі? INTERREG NEXT

**Будь в курсі програмування
Interreg Next Румунія - Україна
2021-2027.**

Спільний Програмний Комітет, в ході низки зустрічей та письмових процедур, обговорив умови майбутньої Програми, у тому числі її архітектуру та **заходи, які фінансуватимуться**. Незважаючи на те, що **остаточний зміст і загальний бюджет все ще обговорюються**, нижче Ви знайдете актуальну інформацію щодо майбутнього програмного періоду.

Програма Interreg NEXT Румунія-Україна на новому етапі підготовки

Процес розробки Програми продовжиться і в наступний період, з метою її подання Європейській Комісії на початку 2022 року.

**БІЛЬШЕ
ІНФОРМАЦІЇ
ПРО
ПРОЦЕС
РОЗРОБКИ
ПРОГРАМИ
INTERREG NEXT
РУМУНІЯ-УКРАЇНА
2021-2027
ЗА ПОСИЛАННЯМ
WWW.RO-UA.NET**

Спільний Програмний Комітет, до складу якого входять делегації обох країн, залучених до майбутньої Програми, зустрівся 23 листопада 2021 року, для затвердження видів заходів, які будуть фінансуватися в період 2021-2027 років за новою програмою.

Спільний Програмний Комітет досяг консенсусу щодо найбільш актуальних сфер та видів діяльності транскордонного співробітництва, визначених після консультацій з обох боків кордону. Процес консультацій очолювали управлінські структури Програми спільно з TESIM, представниками органів державної влади, установ таких сфер як: освіта, охорона здоров'я, навколишнє середовище, надзвичайні ситуації, а також різні професійні групи.

проект Програми Interreg (Розділ 1).

Головна ціль Програми Interreg NEXT Румунія – Україна 2021-2027 – **сприяти переходу до кліматично нейтрального та стійкого суспільства, забезпечуючи при цьому стаке зростання та добробут його громадян.**

У наступному періоді Орган Управління здійснить процедуру стратегічної оцінки навколишнього середовища, яка є обов'язковою вимогою згідно з європейськими правилами, для подання Програми співробітництва до Європейської Комісії.

В ході онлайн зустрічі Комітет також затвердив продовження діяльності Сучавського офісу транскордонного співробітництва у якості представника Спільного Технічного Секретаріату Програми.

Остаточний бюджет Програми Interreg NEXT Румунія – Україна 2021-2027 наразі ще не затверджено, але він складатиме не менше 50.7 млн. євро.

Interreg

Co-funded by
the European Union

NEXT Romania – Ukraine

Під час зустрічі СПК, представники **країн-членів домовились про перший**

9 заходів, 2 країни, 1 святкування День Європейського Співробітництва 2021

Регіональні бізнес бранчі пройшли в кожному головному місті території Програми: Сучава, Саму-Маре, Бая-Маре, Тульча, Ботошани – Румунія та Чернівці, Ужгород, Івано-Франківськ, Ізмаїл – Україна.

Цей рік був стандартним для Програми Румунія - Україна, ми зібралися разом щоб поділитися, озирнутися назад та відсвяткувати. З 20 вересня по 15 жовтня 2021 року кампанія **"Проекти без кордонів. Румунія - Україна"** відзначила відзначала День Європейського Співробітництва. Кампанія включала до себе **9 регіональних заходів**, проведених на території Програми, як в Румунії, так і в Україні, а також популяризацію Програми на радіостанціях та онлайн.

9 регіональних зустрічей **зібрали разом бенефіціарів Програми та місцевих журналістів** з метою продемонструвати результати проєктів, які фінансуються, їх позитивний вплив на життя прикордонних громадян, а також задля популяризації транскордонної співпраці як цінного інструменту, який є корисним для вирішення спільним проблем.

63 журналістів та більше **250** учасників долучились до бранчів дружньої та неформальної співпраці під час двотижневої подорожі територією Програми Румунія – Україна.

Кампанія "Проекти без кордонів Румунія - Україна" отримала оцінку учасників та **величезну підтримку ЗМІ**, опублікувавши **більше 70 статей** у місцевій пресі обох країн. Наші пости #ECDay2021 у мережі Facebook сприяли досягненню загальної цілі більше 10 млн. в День Європейського Співробітництва, досягнувши показник в 300,000 відвідувачів.

Окрім місцевих заходів та онлайн постів кампанія з візуалізації була посилена завдяки більше 800 трансляцій рекламного **аудіо ролику** на місцевих та національних радіо станціях у кожному головному місті території Програми.

45 проєктів, у неформальному та дружньому форматі, представили досягнуті на даний момент результати, з метою підкреслення значності впливу румунсько-українського транскордонного співробітництва на прикордонних територіях. Під час бранчів, учасники також змогли насолоджуватись рекламним **відео**, що висвітлює Спільну Операційну Програму Румунія – Україна 2014-2020 у малюнках та цифрах.

Головною метою цьогорічної головної події було привернути увагу ЗМІ та широкої громадскості до **співпраці на зовнішніх кордонах**, і ще важливішим фактом є те, що завдяки фінансовій підтримці Європейського Союзу, відбувається покращення в житті людей та громад на прикордонних територіях.

Це була чудова можливість **«почути» голос наших проєктів на місцевих та регіональних медіа-каналах**, розповісти про шлях, який вони пройшли, про досягнуті результати та про свій погляд на діяльність та досвід, отриманий у контексті транскордонної співпраці в рамках кожного з пріоритетів, що фінансуються Програмою Румунія-Україна.

Фестиваль проєкту VOCALIC, присвячений громадам Кілії

Стара Кілія (Румунія) та Нова Кілія (Україна)
є частиною проєкту, який має на меті зблизити
дві громади, розділені Дунаєм,
за підтримки Європейського Союзу.

Фестиваль «Трансдунайські гармонії Румунія-Україна 2021» було організовано проєктом «**VOCALIC – Підвищення цінності, культурної ідентичності та спільної історії для розвитку туризму в прикордонній зоні Нижнього Дунаю**», що фінансується Європейським Союзом через Спільну Операційну Програму Румунія - Україна 2014 -2020.

Проєкт фокусується на **популяризації та зміцненні ідентичності спільної історії** румунів та українців на прикордонній території Нижнього Дунаю.

Мета фестивалю полягала у відродженні туризму в цьому районі, але головне – побудувати міст через Дунай для **возз'єднання жителів двох громад** через традиційну музику, танці та автентичну гастрономію.

Протягом двох днів фестиваль зібрав фольклорні колективи з усієї дельти Дунаю та Ізмаїла, а також українських та румунських офіційних осіб. У ньому взяли участь понад 60 гостей з України, серед яких учасники фольклорних колективів, партнери проєкту та мер міста Нова Кілія.

Після виступів офіційних осіб, які підкреслили необхідність спрощеного перетину кордону між двома побратимами, на одній сцені виступили фольклорні колективи повіту Тульча, а також Одеської області.

«Стара Кілія має бути на карті важливих туристичних об'єктів країни

і для цього ми повинні звернути увагу на його величезний потенціал» - сказав **Октавіан Моток** – Президент Асоціації сталого розвитку Дельти Дунаю та організатор фестивалю.

Особливим моментом заходу був парад традиційних костюмів вулицями Старої Кілії. Учасники фольклорних колективів як з Румунії, так і з України з гордістю презентували свої автентичні костюми, які передавалися у спадок із покоління в покоління. Люди насолоджувались святкуванням і відчували, **що поділяють спільні цінності на обох берегах Дунаю**. Фестиваль також популяризував автентичну місцеву гастрономію через виставку традиційних страв, дегустації рибних продуктів та багато іншого. З нагоди урочистостей приготували понад тонну риби. Протягом усього фестивалю човни типу «Корсар» курсували між містами Тульча та Стара Кілія, транспортуючи кілька сотень людей, які хотіли насолодитися святом і традиційною їжею, оскільки пропозиція проживання була досить обмеженою.

“Ми не випадково вирішили провести фестиваль

«Трансдунайські гармонії Румунія-Україна 2021» у Старій Кілії. Ми могли б організувати його в м. Тульча з меншими зусиллями. Однак, ми хотіли хоча б на два дні оживити село Кілія Веке» - сказав *Октавіан Моток*. Підвищення рівня обізнаності про історичну спадщину та її важливість для туризму в Нижньодунайському регіоні – є однією з цілей пана Мотак.

Під час фестивалю Дунай зумів з'єднати дві Кілії, Стару та Нову, а не роз'єднати їх. У гостей залишилася ностальгія за давно втраченою казковою місщиною, а жителі села передали солодкий смак традиційної музики та спільної культурної спадщини.

Але, *історія триває*, оскільки проєкт має на меті створення румунсько-українського культурного центру в Старій Кілії та іншого в Ізмаїлі. У рамках проєкту було придбано традиційні костюми та інструменти для фольклорних колективів з обох берегів Дунаю, а молодь з України та Румунії відвідала сусідню країну, беручи участь у візитах на туристичні об'єкти.

Інший фестиваль «Трансдунайські гармонії Румунія-Україна», який мав відбутися в українському Ізмаїлі цього місяця, скасовано через обмеження, введені у зв'язку з пандемією COVID19, та перенесено на наступну весну.

“Ми починали з мрії, спочатку це було бажання, а сьогодні ми пишаємося тим, що це досяжно (...)”

Ігор Бабаян – Молодіжна Громадська Організація «Нове покоління Європи» (Ізмаїл)

Навчання наступного покоління лідерів за допомогою практичних методів STEM

Транскордонний проєкт «STEM освіта у професійно-технічних навчальних закладах» надає можливість наблизитись до більш інтегрованого та гнучкого ринку, а також кращого доступу до роботи для випускників

професійно-технічної освіти обох країн.

Можна спитати себе, чим STEM модель відрізняється від традиційного навчання. **Наука, Технології, Проєктування та Математика** означає **STEM**. Ця модель інтегрує ці дисципліни в цілісну парадигму навчання, яка базується на вимогах реального світу.

Муніципалітети Івано-Франківська (Україна), Сигіт Мармацією та Сейню (Румунія) об'єднали зусилля з метою підвищення конкурентної спроможності студентів 9 професійно-технічних

навчальних закладів шляхом впровадження підходів STEM у навчальний процес.

Досягнення цієї мети ґрунтувалося на транскордонному співробітництві між молодими людьми, які брали участь у кількох семінарах, таборах, наукових та освітніх заходах, демонструючи велику заангажованість та відповідальність. Одним з таких позакласних заходів був VocProfCAMP.

Через пандемічні обмеження взаємодія між старшокласниками міст-партнерів відбувалася як в режимі он-лайн, так і на місцях у 3-х таборах, організованих в Івано-Франківську, Сигіті та Сейні. Понад 60 студентів взяли участь у спільних заходах, навчанні та розробці проєктів Arduino, подорожах з використанням QR-кодів, демонстрації роботів, що обходять перешкоди, імітаційних іграх, груповій роботі, практичних заняттях у лабораторіях середньої школи та навчальних поїздках до цікавих місць, таких як науково-дослідницькі інститути, ферми

або місцеві музеї. В рамках молодіжних воркшопів учасники виявляли здібності щодо вибору майбутнього професійного шляху та ознайомились з основами критичного мислення, а також проєктами та стартапами, які показують, як екотуризм може заробити на місцевих ресурсах.

Одним із головних завдань сучасної школи є створення умов для розвитку емоційного інтелекту, творчого мислення та рефлексії в учнів, на що цей проєкт і направлено.

Це озброює студентів реальними навичками, а не лише теоретичними знаннями.

За фінансуванням Європейського Союзу, **сучасне обладнання** було придбано 3-м школам в Румунії, з метою подальшого **продовження STEM підходу** та забезпечення використання новітніх технологій.

Школи отримали обладнання, необхідне для навчальних лабораторій: навчальні набори для мехатронної майстерні, ноутбуки, 3D-принтер, робототехнічне обладнання, інтерактивну дошку, цифрову камеру, набори для цифрового біологічного мікроскопа та інше багатофункціональне обладнання.

«Однією з переваг STEM підходу є те, що він дає студентам деякий контроль над процесом навчання. Якщо вони контролюють цей процес, студенти можуть зробити більше. Вони охоче візьмуться за завдання, будуть більш залучені та матимуть більше бажання втілювати речі в життя. STEM освіта дозволяє їм експериментувати та досліджувати.»

Оксана Фертаді, викладач освітньої школи «Тарас Шевченко», Сигіт Мармаціей.

За результатами роботи таборів команда проекту отримала багато позитивних відгуків від учнів та мала змогу переконатися в зацікавленості, а головне – в ініціативі вчителів, які на уроках використовують ці сучасні підходи.

Міхаела Она, викладач Технологічної середньої школи «Мармація», Сигіт Мармаціей

«Той факт, що ми обладнали дві лабораторії, одну робототехнікою та одну електротехнічними приладами за європейськими стандартами, допомагає нам досягти нашої мети, яка полягає в тому, щоб залучити більше студентів до дисциплін STEM і, відповідно, змусити їх задуматися про розвиток кар'єри в цих дисциплінах. Я з нетерпінням чекаю майбутніх STEM-проектів».

“Здоров’я на колесах” караван в рамках спільних румунсько-українських зусиль.

“Штефан чел Марє” університет, Сучава, Румунія спільно з Прикарпатським університетом імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Профілактика – це найкраще лікування

Транскордонний проєкт, метою якого є навчання медичних працівників та населення в цілому щодо факторів ризику, пов’язаного з ожирінням та цукровим діабетом, шляхом консультування з питань харчування та проведення скринінгових медичних кампаній на місцях.

Головну місію проєкту «Персоналізовані підходи для попередження ожиріння та діабету – спільна румунсько-українська програма отримання та поширення знань про здоров’є (PrePOD)» можна визначити в двох словах: **ОБІЗНАНІСТЬ** та **ПОПЕРЕДЖЕННЯ**.

Обізнаність спрямована на посилення комунікаційної діяльності, направленої на загальних людей щодо факторів ризику, які спричиняють надмірну вагу, ожиріння, діабет різних типів, а також їх ускладнення, з метою

визначення важливості періодичної оцінки здоров’я та скринінгу.

Попередження є основним підходом до ожиріння та цукрового діабету 2-го типу. Проєкт був зосереджений на наданні освітніх матеріалів про здоровий спосіб життя для всіх людей, які були оцінені в рамках громадських скринінгових кампаній, а також на консультаціях з питань харчування особам із помірним або підвищеним ризиком виникнення цих захворювань.

Так, з травня 2021 року, 2 мобільні амбулаторії „Здоров’я на колесах” були доступні для громадян під час масових заходів. В рамках цієї ініціативи дорослі, молодь та діти були оцінені та отримали поради від тренерів з профілактики.

Скринінгова кампанія була проведена в Сучаві, Ілішештах, Моарі та Шкїї – **Румунія**, та Бурштині, Стецеві, Пїїлі та Тисменичані у Івано-Франківській області, **Україна**.

Публічні заходи були спрямовані на оцінку стану здоров'я учасників за допомогою комплексу вимірювань, які включали:

01. - **аналіз життєво-важливих даних:** *кров'яний тиск, пульс, температура;*
02. - **аналіз антропометричних даних:** *вага, зріст, окружність живота, шкірні складки, індекс маси тіла, відсоток жиру;*
03. - **оцінка рівня глюкози в крові та капілярного ліпідного профілю;**
04. - **інша оцінка для інтерпретації результатів,** *такі як фактори ризику цукрового діабету 2 типу, споживання їжі або рівень фізичної активності.*

936 – це загальна кількість учасників скринінгу, румунів та українців. Після оцінки **кожен учасник отримав звіт про стан здоров'я** із значеннями, визначеними для вищезгаданих показників, та відповідно до інтерпретацій, представлення низького/середнього/високого ризику **надмірної ваги/ожиріння/діабету**.

Усі учасники отримали **персональні брошури** за віковими групами про здорове харчування та важливість рівня фізичної активності для здорового способу життя. Залежно від виявлених ризиків були також надані додаткові матеріали щодо профілактики ожиріння та діабету 2 типу.

Скринінгова кампанія з оцінки стану здоров'я становить великий інтерес для населення в цілому, а також є дуже інтерактивною діяльністю.

Учасники виявили цікавість переважно до аналізу та інтерпретації антропометричних даних, артеріального тиску, рівня глюкози в крові та профіля капілярних ліпідів.

Інформація, представлена в персональних брошурах, була оцінена як дуже корисна для покращення дієти, особливо **презентація ідеї калорійних страв**.

Підключивши учасників безпосередньо до тренерів з профілактики, а також надавши їм відповідну інформацію, вони отримають можливість взяти профілактику у свої руки.

Детальніше про те, як вести здоровий спосіб життя та правильно харчуватися, дивіться у матеріалах, які підготовлені експертами проєкту **#Prepod** за посиланням: www.prepod.ro (Румунія) або www.prepod.org.ua (Україна).

Святкові вітання: Співпраця в період свят

Кінець року в транскордонному контексті є дещо особливим і **підкреслює спільні зусилля, докладені для успішного завершення року** під час підготовки до святкування зимових свят за обома календарями, румунським та українським.

Для працівників проєктів транскордонного співробітництва свята це – підсумкові або проміжні звіти, моніторингові візити, а також обмін пряниками та щасливими вітаннями в Інтернеті, серед документів та заходів, які передбачають проєкти наприкінці року, безсумнівно, **побачити результати проєкту – це один з найкращих подарунків під ялинку.**

Прикордонний дух Різдва оточує нас усіх із початку грудня. Усвідомлюємо ми це, чи ні, команди проєкту це відчують. Хоча в Румунії та Україні святкові календарі відрізняються, що викликає складнощі у плануванні, люди, які стоять за проєктами, не дають зіпсувати радість свят.

Одночасно з обговоренням остаточних дедлайнів для різних документів або заходів проєкту UNIV.E.R-U, команди проєкту Сучавського університету Штефан чел Маре та Одеського національного політехнічного університету, вже відкривають сезон репетицій колядок.

Що це буде? Джем-сесія Різдвяних колядок!

Ідеальна можливість випустити у Всесвіт хороші думки на майбутнє.

Проєкт 2SOFT/1.1/115 - Освітній університет румунсько-українського транскордонного співробітництва - UNIV.E.R-U

Проект 2SOFT/2.1/34 – Розвиток транскордонної культури: відреставровані театри міст Сату-Маре та Ужгород

Нехай 2022 рік принесе Вам:

- Надію та близькість до друзів на прикордонній території
- Багато приводів для святкування та чудових свят

Велику кількість культурних заходів, а також:

- Успішних прогрес-звітів
- Затверджених запитів на виплати

Давайте з великою впевненістю та відповідальністю зустрінемося з викликами 2022 року.

Думайте нетипово: відреставровані театри!

Унікальна Різдвяна ялинка, виготовлена учнями 12-го класу Гура-Гуморулуйської інклюзивної школи, ділиться святковими побажаннями та дякує всім, хто бере участь у транскордонному проєкті підтримки інклюзивної освіти.

"Якщо дитину заохочувати, вона вчиться довіряти власним силам." (Марія Монтесорі)

Проект 2SOFT/1.1/35 - Спеціальна освіта в транскордонному регіоні Сучава - Чернівці: сучасна, інклюзивна та адекватна для ринку праці.

Проект 2SOFT/1.2/13 – Сприяння мертвій деревині для стійких лісів в румунсько-українському транскордонному регіоні (RESFOR)

Кінець року – це завжди суєта, завжди є ще один день, щоб виконати важливе завдання. **Це час, коли одна рука заповнює звіт про прогрес, а інша вмикає гірлянди;** коли ви думаєте про текст Меморандуму про взаєморозуміння з Університетом Сучави та інші завдання проєкту RESFOR, одночасно зі списком подарунків.

Але ось настає сезон свят, та головний бенефіціар разом з партнерами проєкту вітають Вас всіх з **«Різдвяними Святами та Новим Роком!»**.

Європейський Інструмент Сусідства (ЄІС) фінансується країнами-учасницями програми. Програма охоплює прикордонні території Румунії та України, та сприяє загальній меті Європейського Інструменту Сусідства: прогрес у напрямку процвітання та добросусідства на благо країн-членів та не-членів ЄС через транскордонні дії.

www.ro-ua.net/en/

Ця програма фінансується
Європейським Союзом

Romania-Ukraine
ENI-CROSS BORDER COOPERATION

Європейський Союз складається з 27 країн-членів, які вирішили поступово об'єднати свої знання, ресурси, та долі. Спільно, протягом 50 років, вони збудували зону стабільності, демократії та сталого розвитку, зберігаючи культурне різноманіття, терпимість та свободу особистості. Європейський Союз прагне поділитися своїми досягненнями та цінностями з країнами та народами за його межами.